

Výročná správa biskupa ZD ECAV za rok 2021

Duchovný úvod

Mt 13, 24-30

Predložil im iné podobenstvo: Podobné je kráľovstvo nebeské človeku, ktorý zasial dobré semeno na svojom poli. Ale keď ľudia spali, prišiel jeho nepriateľ, nasial kúkoľ medzi pšenicu a odišiel. Keď siatina vyrástla a vyklasila sa, ukázal sa aj kúkoľ. Sluhovia prišli k hospodárovi a povedali mu: Pane, či si ty nezasial dobré semeno na svojom poli? Kde sa teda vzal kúkoľ? Odpovedal im: Človek nepriateľ to urobil. Opýtali sa sluhovia: Či teda chceš, aby sme ho šli povytŕhať? On odpovedal: Nie! Aby ste pri vytrhávaní kúkoľa nevytrhali s ním nejako aj pšenicu. Nechajte, nech oboje rastie spolu až do žatvy, a keď príde žatva, poviem žencom: Povyberajte najprv kúkoľ a zviažte ho do viazaníc na spálenie, ale pšenicu mi zhromaždite do stodoly.

Na prvý dojem je podobenstvo o kúkoli medzi pšenicom jednoduché a zrozumiteľné. Hospodár zasial zrná a vzišla pšenica. Spolu s ňou sa objavila aj burina.

Kúkoľ spomínaný v podobenstve sa v prvej fáze rastu veľmi podobá na pšenicu. Prakticky sa dal od nej odlíšiť až vtedy, keď sa vyklasila. Kúkoľ je jedovatá rastlina a pokiaľ sa nechá dozrieť so pšenicom, jej zrná nezniesiteľne zhorknú, čím sa samozrejme znehodnotia.

Keď kúkoľ odkvitne a jeho semená sa rozletia po poli, znehodnotí nielen úrodu, ale ak sa nezlikviduje, zničí aj pole ako také. Preto sa tešil obľube u tých, ktorí chceli nejakým spôsobom poškodiť, alebo zničiť úrodu a pole svojho nepriateľa. Dokonca aj slávny rímsky zákon mal ustanovenie, v ktorom riešil takúto situáciu. Dnes sa kúkoľ kvôli chemickým postrekom kúkoľ už takmer nevyskytuje, dokonca sa pestuje umelo, aby nevyhynul.

Ale zato si ľudia vedia hacknúť počítače, poslať tam nejaký vírus, alebo umelo nafúknuť bublinu, alebo vedome šíriť klamstvá a zlomyseľnosť, proste znehodnotiť prácu toho druhého.

Toto sa stalo aj hospodárovi v podobenstve. Nepriateľ v noci nasial kúkoľ medzi pšenicu.

Chvíľu rástlo jedno s druhým, všetko vyzeralo v poriadku, ale neskôr prišlo nepríjemné zistenie, úroda je ohrozená, v pšenici je kúkoľ!

Ako je to možné, kde sa tam vzal, čo budeme robiť? Máme tú burinu vytrhať? Pán zastavuje sluhov a hovorí – nie, aby ste spolu s kúkoľom nevytrhali aj pšenicu. Nechajte to tak, až keď sa ukáže, čo je burina a čo pšenica, potom to vytrhajú moji sluhovia. Kúkoľ spália, pšenicu zhromaždia do stodoly.

Ježiš pripája aj vysvetlenie podobenstva. Rozsievateľ som ja, pole je tento svet, patrí mne, dobré zrná sú synovia kráľovstva, kúkoľ sú synovia zlého, nepriateľ je diabol, ženci sú anjeli, žatva je koniec sveta. Indície už máme, môžeme postupne dešifrovať posolstvo.

1. Boh je pôvodcom dobrého, On zasial dobré zrná, Boh koná dobro a chce dobré, chce, aby každý bol dobrý. Nie je pôvodcom zlého ani nie je zodpovedný za zlo vo svete, On zlo nespôsobuje.
2. Pole je tento svet, nie iba cirkev, aj keď cirkev je oblasťou zvláštneho Božieho záujmu, ale celý svet je jeho, On v ňom koná. Chce aby všetci boli zachránení.
3. Rovnako tak je celý svet predmetom záujmu toho zlého. Aj nepriateľ vyšiel do poľa. Nie je to jeho pole, nepatrí mu, ale on si tam uplatňuje svoj záujem. Rozsieva zlo.

Podobenstvo hovorí o tom, kde sa vzalo to zlo, kde sa vzali zlí ľudia – človek nepriateľ to urobil. Je to diablove dielo. Zlo nie je len z nás, z našich žiadostí, zlyhaní a chýb, ale že je aj mimo nás. Že je tu diabol,

ako reálna bytosť, ako ten kto škodí človeku – najčastejšie cez zlých ľudí. Otázka je, čo s tým? Ako sa zbaviť zla?

Sluhovia prichádzajú s iniciatívou – máme ho vytrhať? Máme tých zlých ľudí zlikvidovať? Ježiš hovorí nie! Nie preto, aby sa zlo šírilo ďalej, ale kvôli ohľadu na pšenicu. Aby nebola vytrhnutá spolu s burinou. Burina má obvykle širšie a hlbšie rozrastené korene ako obilie a tak sa ľahko stane, že spolu s burinou je vytrhnutá aj pšenica. Pán berie ohľad, nechce poškodiť pšenicu, stará sa o každý jeden klas.

My by sme spravili krátky proces. Vtrhnúť, vyhodit, odstrániť čím skôr. Vždy, keď sa takto Boží služobníci v cirkvi zachovali, v konečnom dôsledku to len poškodilo. Prichádzajú námietky a kritika: „Pozrite akí sú, ako sa správajú!“ a iste, že mnohých to aj odrádza.

Ježiš hovorí – počkajte, buďte trpezliví, to nie je vaša starosť ani úloha. Moji ženci – anjeli – tí vykonávajú, oddelia, roztriedia. Zlí budú zničení a spravodliví zachránení.

4. Toto je ďalšie veľké evanjeliové posolstvo tohto podobenstva, ako veľmi Pánu Bohu záleží na každom jednom z nás. Ako spraví všetko preto, aby každého zachránil. Ako vyčká až kým nebude jasné, kto je kto. On sa neunáhli, pozná ten najlepší čas. Nechce nikoho ohroziť ani stratiť.

Máme sa snáď prizeráť, ako zlo rastie. Máme ho strpieť? Určite nie pri sebe ani v cirkvi. Ale Ježiš nás učí, ako k zlu pristupovať. Hovoria o tom nasledujúce dve nenápadné podobenstvá, ktoré sú vložené medzi podobenstvo o kúkoli medzi pšenicom a jeho výklad – o horčičnom semienku a kvase. Aj to najmenšie zrníčko kráľovstva Božieho, prinesie veľký úžitok, aj nepatrný kvas nakvasí veľké cesto. Našou úlohou je byť takýmto semienkom a kvasom. Navonok nepatrným, ale s veľkým účinkom.

Takto nám to ukázal aj Pán Ježiš Kristus – stal sa najmenším, služobníkom všetkých, aby nás zachránil. Nemal ani bohatstvo, ani politickú moc, nakoniec ho všetci opustili, ale semienka kráľovstva Božieho, ktoré zasial do svojich nasledovníkov priniesli nesmiernu úrodu.

Možno si pripadáme maličkí, bezvýznamní, ale aj to najmenšie semienko kráľovstva Božieho prinesie veľkú úrodu. Nie je našou úlohou vytrhávať, On sa postará o burinu aj o úrodu. Zlí budú potrestaní a spravodliví zachránení. Našou úlohou byť semienkom Božieho kráľovstva, ktoré cez nás rastie, byť kvasom, ktorý nakvasí celé cesto.

Diabol zasial rozdelenie a cez zlo ľudí sa rozrástá. Mohli sme to vnímať zvlášť v období pandémie, ktorá poznačila prakticky celý rok 2021. K politickému rozdeleniu spoločnosti a pribudlo aj pandemické najmä v podobe zástancov a odporcov očkovania, čo sa samozrejme prenieslo aj do cirkvi. Okrem iného zla prinieslo neevanjeliovú segregáciu, tých, ktorí môžu prísť na Služby Božie a ktorí nemôžu. Chápeme, že ochrana života a zdravia má prednosť, a aj v cirkvi sme pandemické opatrenia svedomito dodržiavali, ale nikdy by sme si neboli pomysleli, že budeme musieť čeliť takejto dileme a rozdeleniu.

Nakoľko situácia sa rýchlo menila a opatrenia boli často chaotické, prinášalo to zmätok, neistotu a hnev aj do cirkvi.

Napriek tomu bohoslužobný život neustal, veľká jeho časť sa preniesla do on line priestoru, kde už boli zručnosti a skúsenosti z minulého roku. Mnohí duchovní aj laici vyvinuli veľké úsilie, aby zvesti Božieho slova a aj praktická pomoc boli vždy zabezpečené. Ukazuje sa, že tie zbory, kde aj počas pandémie spravili čo bolo v ich silách aby duchovný život neustával, sa dostávajú do obvyklého režimu pomerne rýchlo a bez väčších strát. V tých zboroch, kde sa duchovní nezachovali ako pastieri, ale ako nájomníci, ktorí utekajú len čo príde ťažkosť, kde v podstate duchovný život ustal, lebo zodpovední za zbor pochopili lock down ako dovolenku sa ukazuje, že len s veľkými ťažkosťami a trápením sa zviechajú. Žiaľ, stále sa zvyšuje počet zborov, najmä v južných seniorátoch, kde je už nereálne udržať duchovného, sú dlhodobo administrované bez perspektívy oživenia, snáď ich čaká pripojenie k väčšiemu zboru, alebo zánik.

So znepokojením treba konštatovať, že klesá aj „pracovná morálka“ duchovných, myslím tým zmysel pre poslanie a povinnosti, nehovoriac o aktívnom prístupe k zborovej práci. V DNS sestra seniorka hovorí dokonca o 2/3 pasívnych zborov, teda kde sa vykonáva len najnutnejší „servis“. Nie je málo takých duchovných, u ktorých osobný záujem, pohodlie a výhody prevažujú nad záujmom zboru a cirkvi. Videli sme to aj vtedy, keď bola možnosť prezenčných stretnutí duchovných a účasť bola o dosť nižšia, ako obvykle.

Pandémia tento trend ešte umocnila a mnohí proste spohodlneli, alebo sa v nich prehĺbila frustrácia z neradostnej situácie v zbere a hľadajú únik.

Nie div, že tieto negatívne okolnosti prispeli k ventilovaniu negatívnych emócií na verejnosti, hlavne prostredníctvom sociálnych sietí. Nie je to však chyba sociálnych sietí, ale chyba je v nás, lebo akí sme, tak sa prejavujeme, sociálne siete tomu však vytvorili obrovský priestor. Niet nič ľahšieho ako v negatívnej atmosfére podnecovať a šíriť zlo, lebo klamstvá majú široký priestor, ale pravda má presne vymedzené mantinely. To sa žiaľ deje aj v cirkvi. Zrná kúkoľu sú vytrvalo zasievané do spoločenstva cirkvi. Deje sa tak medzi svojimi, vlastnými a to nemyslím iba odporcov súčasného vedenia, ale na všetkých, ktorí svoj egoistický záujem povýšili nad záujem spoločný a predovšetkým nad záujem Božieho kráľovstva. Je to tá istá téma s mnohými variáciami, výsledok je ale rozdelenie, nevraživosť, trpia tým zbory, duchovní, dokonca sa spory a rozdelenie prenáša aj do rodín a priateľských vzťahov. Keď k tomu pripočítame rozdelenie na zástancov a odporcov očkovania, progresívcov a konzervatívcov a do toho spory ohľadom financovania cirkvi, dostávame neradostný obraz toho, čo sa deje na Božom poli.

Zaujímavé však je, že Pán Ježiš varuje pred unáhleným konaním, nechajte to tak, až sa ukáže čo je čo, potom sa to oddelí. Fakt je ten, že chyby sa robia všade, nezainteresovaný človek častokrát ani nevie, čo je pravda a čo nie. Veľa krát sme si ako predstavitelia cirkvi povedali, že už to tak nenecháme, že budeme reagovať razantne na všetky klamstvá, zlomyseľnosť, urážky a demagógiu. Ale znova a znova nás zastavuje to, že každou unáhlenou, nesprávnou reakciou potom s kúkoľom vytrhávame aj pšenicu, teda kvôli rozdeleniu a sporom v cirkvi strácame aj verných a prajných členov cirkvi.

Musí všetko dozrieť až do žatvy, keď sa všetko jasne uvidí. Našou povinnosťou je zasievať semenka viery, lásky, nádeje... lebo tie nakoniec prinesú svoju mnohonásobnú úrodu. Súd nie je na nás, ale na Bohu.

Pri všetkých týchto ťažkostiach treba byť veľmi vďační, že sa podarilo uviesť do života FFZ. V čase enormného zdražovania by sa niektoré farárske rodiny prepadli pod hranicu chudoby. FFZ nie je likvidáciou zborov ako to tvrdia kritici, je to prostriedok na ekonomickú záchranu zborov, lebo ak by nám duchovní začali odchádzať kvôli existenčným problémom, čo sa aj deje a tiež, že by sme nemali v zmysle mzdy čo ponúknuť záujemcom o službu v cirkvi, to by v konečnom dôsledku bolo pre zbory ďaleko horšie, pre niektoré až likvidačné.

V ZD nezaplatilo do FFZ do 31. 3. 2022 24% zborov, čo je takmer štvrtina. Často zaznieva argument, že pokiaľ sa jedná o doplatenie mzdy duchovného, tak si to zbory radšej zaplatia sami, priamo svojmu duchovnému. Treba však povedať, že ak k čiastke 230€, čo je priemerný príplatok z FFZ k hrubej mzde duchovných, pripočítame odvody, dostaneme sa na sumu cca 311€, čo je ročne viac ako 3700€, takže zbory, ktoré platia menej ako je približne táto suma, vlastne získavajú z FFZ viac, ako doň vkladajú. Sú to zbory s počtom členom 450 a menej, čo je situácia väčšiny malých zborov v južných seniorátoch. A to už nehovoríme o spoločnej službe a o príspevkoch na mzdy tým, ktorí dostávajú navyše z titulu funkcie ako seniory, alebo nemajú zbory, ako spirituáli, alebo biskupi.

Napriek tomu je veľmi dobré, že stále viac ľudí v ECAV začína chápať nevyhnutnosť existencie FFZ a zlepšuje sa aj platobná disciplína. Nakoľko je celý systém fungovania FFZ veľmi komplexný a zložitý, je tiež v procese nastavovania a optimalizácie, čo potrvá ešte možno aj niekoľko rokov. Treba však jasne povedať, že z FFZ boli vyplatené prostriedky zatiaľ výlučne na mzdy duchovných.

Osobne ma mrzí, že sme sa nepohli ďalej v zmene organizačnej štruktúry ECAV, nielen pandémie nás zabrzdila, ale aj zahltenie inými témami.

Sme veľmi radi, že sa po dlhých rokoch veľmi dôsledne otvorila téma financovania ústredia Evanjelickej diakonie a jeho fungovania vôbec. Boli objavené natoľko závažné pochybenia, že viedli k novelizácii Zákona o účelových zariadeniach cirkvi, prijatia nového Štatútu ED, na základe ktorého bolo vypísané výberové konanie na riaditeľa a zvolená nová správna rada ED. Veríme, že tak ústredie ED začalo svoju novú, transparentnú a efektívnu etapu svojej dôležitej služby.

Záležitosti neehospodárneho a neefektívneho fungovania ústredia ED museli byť veľmi dobre známe aj bývalému vedeniu, ale nespravilo sa vtedy nič na nápravu, padlo to všetko na súčasné vedenie ako veľké a ťažké bremeno, sme však radi a vďační za nové nastavenie hospodárenia a fungovania ED.

Rovnako procesy očisťovania prebiehajú aj v rámci Reformaty. Nakoľko sa tiež jedná o dlhoročný a neefektívne riešený problém, potrvá ešte určitý čas, kým aj tam príde k náprave.

Uplynulý rok bol aj v znamení sčítania obyvateľstva. K ECAV sa prihlásilo 287 tis. obyvateľov, čo je 5,3 % obyvateľstva. Je to pokles oproti minulému sčítaniu o takmer 30. tis. evanjelikov. Pozitívne však je, že percentuálne sa jedná o nižší pokles ako pri minulom sčítaní cca o 5%.

V ZD sme podľa kartoték mali 106 526 členov, čo je o 13.070 menej, než v roku 2011. V rokoch 2020 a 2021 poklesol počet členov o cca 4. tis. v každom roku, čo bolo spôsobené predovšetkým „zreálnovaním“ počtu členov v evidencii CZ. Tam, kde pokles za rok 2021 presiahol 7% sme poslali žiadosť o zdokladovanie výstupov, čo sa vo väčšine prípadov a udialo. Treba však povedať, že najmä vo veľkých mestských zbory sa nedá dosledovať presne, kam sa stratili niektorí členovia a tak ani nie je možné mať úplne presnú evidenciu. Treba tiež povedať to, že za niektorých pracujúcich evidovaných členov dlhoročne platia ich rodičia, alebo starí rodičia, čo nám tiež skresľuje údaj o aktívnych členoch.

Treba však povedať aj to, že znižovaním počtu členov v kartotékach sa nevyhneme nutnosti platiť rovnakú a v budúcnosti asi aj vyššiu sumu do FFZ, podľa nárastu minimálnej mzdy, takže ak bude mať aj CZ menej členov, bude musieť platiť vyššiu sumu. Tiež redukovaním počtu členov v kartotékach prenášajú CZ finančné bremeno na iné zbory, čo nie je solidárne ani férové.

Počet členov podľa kartoték y - rok	Bratislavský	Dunajsko-nitranský	Hontiansky	Myjavský	Novohradský	Považský	Rimavský	Zvolenský	SPOLU ZD		ECAV SPOLU	ECAV podľa sčítania
2011	24 430	10 133	6 865	17 737	13 382	21 122	6 523	19 404	119 596		227 404	316 250
2012	24 982	10 184	6 856	17 245	13 334	21 101	6 462	19 414	119 578		226 402	
2013	25 167	10 136	6 682	17 167	13 121	21 044	6 319	19 265	118 901		225 945	
2014	25 321	10 070	6 536	17 079	13 050	20 919	5 967	18 154	117 096		223 460	
2015	25 399	10 079	6 460	17 065	12 866	20 839	6 185	17 989	116 882		222 357	
2016	25 462	9 885	6 399	16 822	12 736	20 775	6 282	18 539	116 900		221 899	
2017	25 612	9 760	6 355	16 672	12 612	20 653	6 294	18 456	116 414		220 733	
2018	25 718	9 708	6 254	16 490	12 552	20 527	6 105	18 346	115 700		219 735	
2019	25 586	9 639	6 217	16 412	12 471	20 398	6 023	17 785	114 531		217 796	
2020	24 249	9 496	6 009	15 461	12 282	20 036	5 608	17 179	110 320		211 945	
2021	23 034	8 790	5 855	15 057	12 045	19 560	5 359	16 826	106 526		206 451	286 907
Rozdiel 2021-2011	-1 396	-1 343	-1 010	-2 680	-1 337	-1 562	-1 164	-2 578	-13 070		-20 953	-29 343

Keď bola v úvode tejto často spomenutá pandémia ako výrazná brzda cirkevno-zborového života, treba spomenúť aj jednu výrazne pozitívnu skutočnosť, ktorú registrovala voči kresťanským cirkvám celá spoločnosť a tou je výpomoc duchovných na covidových oddeleniach v nemocniciach, boli aj takí, ktorí tam chodili ešte aj v období keď neboli k dispozícii vakcíny. Skutočne všetka česť týmto bratom a sestrám.

V tejto súvislosti nemožno nespomenúť tých ktorí v minulom roku podľahli tomuto ochoreniu. V Sobotišti sme sa dňa 14. 2. 2021 rozlúčili s bratom farárom Miroslavom Hvozďarom starším, dňa 2. 3. s jeho synom Rastislavom a dňa 3. 4. s jeho manželkou Oľgou. Na všetkých vďačne a s úctou spomíname. Okrem hlbokého zármutku však boli všetky tieto odchody krásnym svedectvom o láske k Bohu, obetavej a vernej službe cirkvi. Napriek pandemickým opatreniam bola veľká účasť na cintoríne a rozlúčka s Rastom bola ďaleko najsledovanejšou udalosťou v cirkvi na FB.

VMV podujatia

Uskutočnili sa:

- Kázňové prípravky k pôstu a VN, 15. 2. 2021, on line, spoločné s VD, prednášajúci J. Filo a J. Bándy, 112 účastníkov
- SB Branč, 5. 7., kázeň J. Hroboň, spomienka na Hvozďarovcov, cca 500 účastníkov
- Semináre pre neordinovaných – 4. 9. Modra, 5. 9. Diakovce, 18. 9. Stará Turá, 19. 9. Devičie 10. Tomášovce, téma: Kto sme, komu slúžime a kam chceme ísť, viedlo EVS – Slavomír Slávik a Ondrej Kolárovský, 225 účastníkov
- Kázňové prípravky k adventu a Vianociam – 22. 11., on line, prednášajúci J. Fenik, B. Hroboň
- Webináre ZD - 13, počet účastníkov priemerne 30 na webinár.

Kvôli pandémie sa nemohli uskutočniť:

- Kirchentag
- Dištriktuálna pastorálna konferencia
- Festival chrámovej piesne
- Misijné dni ZD.

Všetky podujatia boli starostlivo naplánované aj pripravované, aj keď sa nakoniec nemohli uskutočniť.

- Súčasťou VMV podujatí mal byť aj Evanjelický festival v Kežmarku venovaný 100. výročiu vzniku ECAV na Slovensku, ktorý bol kvôli pandémie zrušený.

Senioráty

V čase odovzdania správy som mal k dispozícii 4 výročné správy zo seniorátov. Každá sa venuje predovšetkým pandemickej situácii a jej dopadu na život zborov a seniorátov. Zo správ, ale aj z informácií zo zborov sa veľmi často opakuje neradosť konštatovanie, že aj v čase uvoľnenia opatrení od mája do októbra bola účasť na službách Božích viditeľne slabšia. Je zrejmé, že mnohí sa obávali nakazenia, ale zaujímavé je, že chýbali najmä mladší – deti, mládež a mladé rodiny. Naopak starší, tí skalní, vo väčšine prišli, aj napriek obmedzeniam. To vypovedá o tom, že mnohí jednoducho spohodlneli, stačia im SB on line, alebo v RTVS, prípadne zo záznamu, v horšom prípade stratili záujem o stretávanie na SB a podujatiach CZ.

V správe seniora BAS je údaj, že počet členov v kartotékach CZ klesol o 1215 oproti minulému roku a za posledné dva roky je to - 2552 členov. Je to znepokojujúci údaj, pretože kde inde by mal rásť počet členov, ako práve v BA a okolí. Práve v lokalitách ako je západ BA – Stupava a okolie, juh – Rusovce a okolie vrátane Rajky, severovýchod - okolie Bernolákova, tam by mali vznikať nové zbory. Vyhovárať sa nedá, lebo ľudia tam fyzicky sú a pribúdajú.

DNS – život seniorátu bol poznačený nutnosťou novej voľby seniorky, nakoľko jej uplynulo funkčné obdobie voľby v zbore, zvolať zborový volebný konvent sa v lockdowne nedalo a tým stratila aj mandát seniorky. Táto situácia poukazuje na veľké medzery, ktoré máme v CPP a tiež, že záležitosť, ktorá by sa mala dať vyriešiť jednoduchým administratívnym úkonom sa neúmerne skomplikovala a v konečnom dôsledku skrátila funkčné obdobie seniorky a vyvolala nutnosť nových volieb. Traumatizujúcou skutočnosťou bolo disciplinárne odsúdenie br. farára Jána Lachkého. Bol zbavený kňazskej služby. Vážnych dôvodov bolo viacero. O správnosti rozhodnutia disciplinárnych orgánov svedčí aj to, že br. farár Lachký bol obvinený aj občianskym súdom a priznal vinu. Rozsudok kvôli odvolaniu ešte nenadobudol právoplatnosť. Aj keď sa táto záležitosť zlomyseľne posudzovala zo strany jeho zástancov, môžu byť radi, že sme v tejto záležitosti zostali diskretní, a nevykrikovali sme po médiách, ako to robia oni. Nechceme totiž robiť ešte väčšiu hanbu cirkvi a ešte viac škodiť zainteresovaným.

DNSD dlhodobo trpí nedostatkom duchovných a nutnosťou administrovania zborov. Osobitný prípad sú Zlaté Moravce a okolie, región s veľkou rozlohou a iba jedným zborom, ktorý je na hranici zániku. Pričom by zrejme stačil jeden horlivý duchovný a ožili by nielen ZM, ale aj celé okolie, ktoré má potenciál byť misijnou oblasťou.

MYS – dlhodobou traumou pre MYS je uprázdnenie CZ Myjava po tom, čo manželia Mišiakovci boli v disciplinárnom konaní zbavení kňazskej služby. Napriek tomu sa zbor mobilizuje aby spravil nový štatút, zvolil nové presbyterstvo a pozval si vlastného duchovného. Väčšina zborov MYS, napriek tomu, že je to jeden z najsilnejších evanjelických seniorátov a skoro všetky zbory majú svojho duchovného, zaznamenáva trvalý pokles účasti na SB a zborovom živote a to aj mimo pandémie. Keď sa toto deje so zeleným stromom, čo sa bude diať so suchým? Veríme, že s príchodom nových duchovných na Myjavu príde aj silnejšia iniciatíva k založeniu evanjelickej školy.

ZVS - okrem jedného zboru – Horná Lehota sú všetky farárske stanice obsadené. Istý brat farár konštatuje, že v priemere sa asi 1/3 evanjelikov nevrátila v čase uvoľnenia do kostolov a s rozhorčením konštatoval, že tí duchovní, ktorí počas pandémie zanedbali starostlivosť o im zverenú „stádo“ sú nie pastieri, nájomníci, ktorí pri ohrození od svojich oviec utekajú. Pri voľbách seniora ne získal ani jeden z dvoch kandidátov nadpolovičnú väčšinu hlasov, takže voľby boli neúspešné, budú sa opakovať. Seniora zastupuje brat konsenior Jozef Pacek.

So všetkými predsedníctvami seniorátov aktívne komunikujem a spolupráca je korektná. Teší ma, že aj napriek niektorým neobsadeným zborom sa darilo udržať v dištrikte vyvážené obsadenie farárskych a kaplárskych staníc. Mrzí ma, že dve sestry farárky odišli zo služby na vlastnú žiadosť.

Udržať vyváženú obsadenosť farárskych a kaplárskych staníc je niekedy riadna „alchýmia“. Namiešať všetko tak, aby to vyhovovalo každému je takmer nemožné, preto som rád, že až na výnimky sa to v uplynulom roku darilo. Očakávam však, že viacerí duchovní odkladajú rozhodnutia na obdobie po pandémie a že toto obdobie je pre nejedného tak náročné a tak vyhrlo niektoré problémy, že personálne zmeny po pandémie budú častejšie ako doteraz. Ordinovaní boli iba dvaja novokňazi – Marek Žaškovský a Ján Gdovin.

Zaujala ma aj jedna skutočnosť, ktorá sa pravidelne opakovala v seniorských správach, ale v týchto som ju nezaregistroval, že neobsahovali smutné konštatovanie, že nám chýbajú deti, mládež a mladé rodiny. Skôr prevládalo potešenie z toho, že aj napriek opatreniam sa v letnom období uskutočnili vo všetkých seniorátoch tábory a niekde aj seniorátne stretnutia, alebo zborové dni. To však neznamená, že tento problém nemáme, skôr sme sa naučili byť viac vďační, aj za to málo, čo máme.

Školy

Čo sa týka škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti ZD, prechádzali ako všetky iné náročným obdobím dištančného vyučovania a zabezpečovania hygienických opatrení.

Na EZŠ sme odvolali riaditeľku Júliu Grosstessner Hein, kvôli nezvládnutiu povinností a hroziacemu rozvratu školy výpoveďou ku dňu 31. 3. 2021. Poverili sme vedením školy pani učiteľku Simonu Danišovou, lebo spomedzi pedagogických zamestnancov bola jediná ochotná prijať poverenie. Situácia na škole sa stabilizovala, ale opäť začali pribúdať nezhody. Veríme, že vo výberovom konaní bude vybraný taký uchádzač, ktorý školu privedie k prosperite. Situáciu EZŠ zásadným spôsobom skomplikovala požiadavka majiteľa budovy CZ Staré mesto (CZ SM), aby škola platila nájomné, výšku ktorého stanovoval zbor niekoľko krát. Absolvovali sme ako predsedníctvo ZD s CZ SM viacero rokovaní o výške nájmu a dobe trvania zmluvy. Nakoniec DP akceptovalo zmluvu na dva roky s výškou nájomného 20tis. € ročne a odpustenie príspevku do Fondu cirkevného školstva (FCŠ) vo výške cca 11 tis. €. Táto požiadavka CZ SM nás prinútila výšku nájomného premietnuť do príspevku na nájomné od rodičov, čo vychádza cca 20€ na žiaka a mesiac. Nevieme, ako sa to prejaví na záujme o štúdium na škole, dúfame však, že nie výrazným poklesom žiakov. Od začiatku fungovania EZŠ cirkevný zbor BA SM nežiadal nájomné, dával budovu k dispozícii škole za „odpustenie príspevku do FCŠ“ zo strany ZD (cca 11 tis.€ ročne), lebo vedel že poslanie školy je viac ako príjem z nájmu. Akonáhle vstúpil do platnosti nový Zákon o financovaní cirkvi a FFZ, CZ SM vyšlo s požiadavkou nájomného. Je smutné, že vo vlastnej cirkvi sa takto dokážeme zachovať jeden voči druhému.

V závere školského roka sme poďakovali dlhoročnej riaditeľke EZŠ a Lýcea sestre Prostredníkovskej, ktorej skončilo funkčné obdobie a vo výberovom konaní bola za riaditeľku Lýcea vybraná sestra Mária Radúchová.

O platenie nájomného, podobne ako CZ SM, požiadal aj CZ Banská Bystrica z dôvodu veľmi zlej finančnej situácie v zbere umocnenej aj platením do FFZ. Dohodli sme sa na nájomnom vo výške 2 tis. € mesačne, z čoho ZD znášal polovicu. Ako ústretový krok zo strany CZ BB vnímame skutočnosť, že sme sa dohodli na odkúpení budovy školy za sumu, ktorá je nižšia ako súdnoznalecký odhad. 2/5 sumy zaplatí ZD, zvyšok EGBB s tým že bude splácať úver.

EG Tisovec zápasí posledné roky so znižujúcim sa počtom uchádzačov o štúdium, preto podalo žiadosť o otvorenie programu bežného 4 ročného gymnázia popri 5 ročnom bilingválnom. Žiadosť na VÚC schválená nebola, avšak aj v tomto školskom roku bolo EGT schopné otvoriť dve triedy.

Mrzí nás, že projekt EZŠ Modra sa zastavil.

Činnosť biskupa

Počas lockdownu sa činnosť biskupa preniesla pri väčších stretnutiach do on line priestoru. Týkalo sa to najmä rokovaní DP, GP, výborov, pastorálnych konferencií, rokovaní niektorých Zborov biskupov, predstavenstva Transcisia, rokovaní so zahraničnými partnermi a ďalších porád alebo konzultácií a tiež pri niektorých podujatiach v cirkevných zboroch.

Vykonal som pohrebnú rozlúčku sa manželmi Hvožďarovcami a ich synom, bratom farárom Rastislavom, čo bola mimoriadne ťažká úloha, lebo to boli zároveň moji krstní rodičia a Rasťo osobný priateľ.

V nádeji vzkriesenia a večného života som vypravdal do večnosti brata farára Milana Hargaša, /26. 1. / a sestru farárku Zoru Kachničovú /15. 5./, zúčastnil som sa rozlúčky s bratom farárom Ivanom Tóthom

v Modre. /21. 9./ a poslužil som odobierkou pri rozlúčke so sestrou farárkou Ľudmilou Veselou /7.10./ v Martine.

V čase uvoľnenia opatrení som prezenčne navštívil zbory Piešťany – odhalenie pamätníka farárom Bučko, Dlháň Barica, Levice – Horša - 200 rokov od posviacka kostola, BA Dúbravka – nedeľné a konfirmačné sl. Božie, Košariská 102 rokov od smrti MRŠ, rozlúčka so zborovou farárkou Zuzanou Durcovou pri odchode do CZ Levoča, Kolárovo – posviacka obnoveného chrámu, Kremnica – prislúženie VP, Senica – rozlúčka s bratom farárom Jurajom Šefčíkom pri odchode do CZ Hlboké, Zvolenská Slatina – poďakovanie za úrody, Zvolen – 30 rokov od smrti brata biskupa Koštiala a nedeľné SB, Tisovec – 30 rokov od ordinácie diakonov, Banská Štiavnica – nedeľné SB a reformačné SB RTVS, Dudince – pamiatka posvätenia chrámu.

Kázal som pri príležitosti maturít EGT v Tisovci a tiež pri zahájení školského roka EG v BB. V Prahe som mal prednášku /19. 6./ pri 500. výročí smrti Jána Jesenia.

Nahrал som rad audio a video zamyslení, kázni, dával som statusy na FB k aktuálnemu daniu v spoločnosti. Stal som sa členom charitatívnej inštitúcie Komunitné organizovania v BB, členom správnej rady Slovenskej misijnej spoločnosti a nadviazal bližšiu spoluprácu so Slovenskou Biblickou spoločnosťou. Podieľal som sa na činnosti Transcisia a.s. ako člen predstavenstva.

Všetky dôležitejšie podujatia, aktivity a stretnutia /ako sen. konventy, semináre pre neordinovaných, ekumenické stretnutia, konferencie, pobyt medzi vojakmi na Lešti, odhaľovanie pamätníkov a pamätných tabúl, rokovania s predstaviteľmi štátnej správy a samospráv, bežné stránky na BÚ.../ si vediem v podrobných záznamoch o činnosti biskupa a niektoré z nich sú aj súčasťou správy o činnosti Zboru biskupov.

Biskupský úrad

Pracoval v nezmenenom zložení – vedúca úradu ses. Zuzana Žilinčíková, tajomníčka VM ses. Mária Hroboňová, sekretárka ses. Anna Martišková, ekonómka ses. Anna Pavlíková, školský tajomník a správca majetku br. Roman Žilinčík. Upratovacie práce zabezpečovala ses. Veronika Horváthová. V minulom roku sa vymenili podlahy v celom úrade aj v zasadačke.

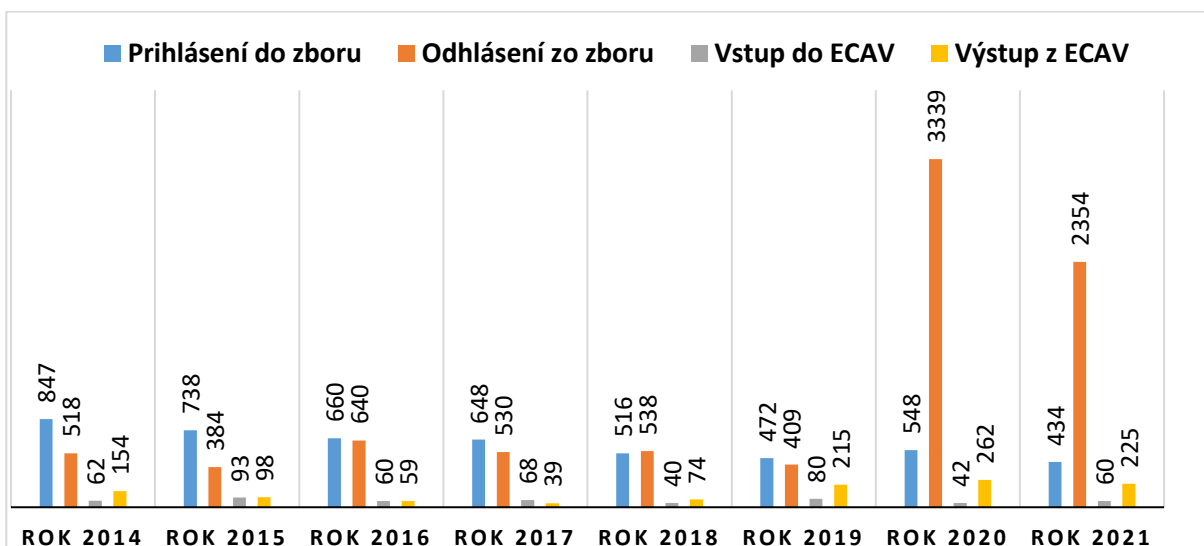
V období lockdownu sme umožnili prácu z domu, nakoľko množstvo agendy dokážeme vyriešiť dištančne, umožnili sme každému zamestnancovi dva dni v týždni HO aj v bežnom režime.

Sestra dištriktuálna dozorkyňa po abdikácii gen. dozorcú prevzala zastupovanie tejto funkcie a okrem mnohých povinností na ZD je pribudlo ešte viac na generálnej úrovni. S veľkým nasadením riešila ako bežné administratívne tak aj organizačné, ekonomické a finančné záležitosti ZD, viedla rokovania presbyterstva aj konventu, stála za podujatiami VMV, riešila problémy škôl, dotácie, projekty, proste od bežnej pošty cez financie až po celodištriktuálne podujatia. Spolupráca v predsedníctve bola veľmi dobrá. Spomínam to aj preto, lebo činnosť a aktivity sestry dištriktuálnej dozorkyne by boli minimálne na plný úväzok a sú na úkor jej vlastnej práce aj rodiny.

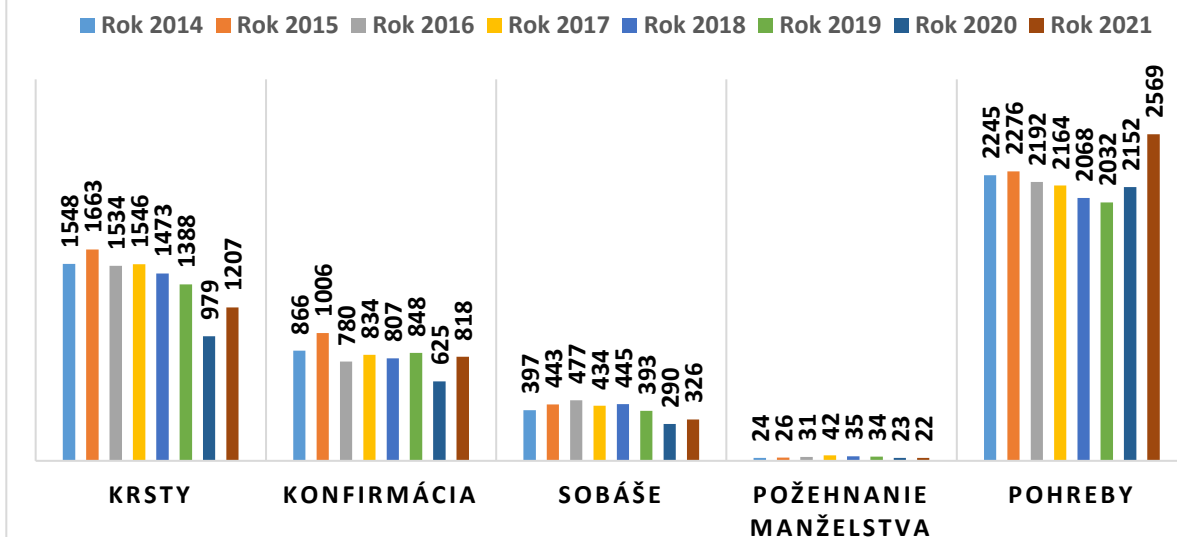
Štatistika

Podrobné štatistické údaje sú prílohou správy. Zaujímavý údaj je, že nám oproti predchádzajúcemu roku stúpol počet krstov, konfirmandov aj sobášov. To je dobrý znak.

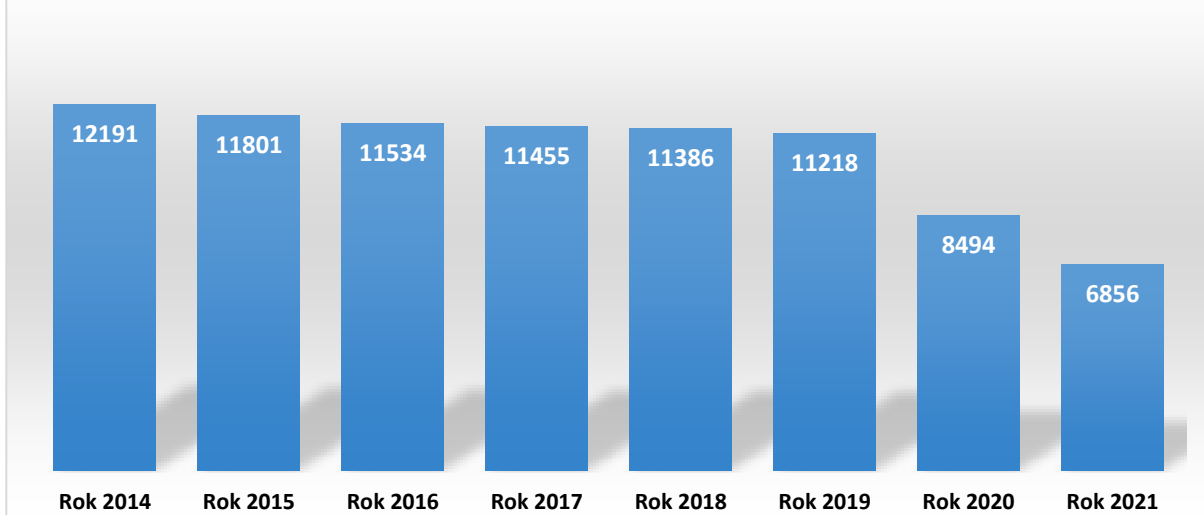
Bohoslužobné štatistiky sú okrem VP v domácnostiach v záporných číslach, čo je z dôvodu pandémie pochopiteľné a preto sa dajú len ťažko porovnávať z obdobia pred rokom 2020.

BOHOSLUŽOBNÝ ŽIVOT

Priemerná účasť na sl. Božích

Výhľad do budúcnosti

Chceli by sme pripraviť viac stretnutí typu Branč, teda sl. Božie vo voľnej prírode, pokračovať v seminároch pre neordinovaných a po celocirkevnom stretnutí sa vrátiť k Dištriktuálnemu dňu.

Okrem zabehnutých podujatí spomínaných v časti podujatia VM sa chceme vrátiť aj k Dištriktuálnej pastorálnej konferencii pre duchovných a zamerať sa viac na psychologické aspekty ich služby, lebo nápor na psychiku duchovných vzrástol počas pandémie. Uvažujeme aj o pastoračnom zariadení pre duchovné cvičenia a duchovnú aj fyzickú regeneráciu, ale to je úloha aj pre celú cirkev. V rámci ZD máme zbory, ktoré už nie sú schopné plniť svoju funkciu, ani mať svojho duchovného, niektoré zostávajú ako právny subjekt iba kvôli tomu, že majú príjmy z majetku. Treba nastaviť legislatívu na proces združovania, alebo zlučovania zborov, tam kde už nie je perspektíva misijného pôsobenia. Zároveň je treba vytvoriť štatút duchovných pre misijné zbory a špeciálne úlohy, ako mládež, národnostné menšiny, pastoračné centrum... aby mohli fungovať aj v prostredí, kde nie je fara a kostol.

Mrzí ma, že sme sa nepohli ďalej v oblasti reštrukturalizácie. Zjednodušenie štruktúry, odbúranie zbytočnej administratívy, efektívnejšie využitie personálnych kapacít.... by v konečnom dôsledku vytvorilo väčší priestor pre misiu a evanjelizáciu a prinieslo aj finančnú úsporu. Je to veľmi náročný proces, ale treba doň vstúpiť s oveľa väčšou razanciou ako doteraz.

ZD by mal byť aktívnejší v oblasti školstva, najmä v motivovaní zakladania nových škôl, ako už bolo spomenuté najmä v MYS, ale aj materských škôl a nových zariadení diakonie. To sú oblasti najviac oceňované aj sekulárnou spoločnosťou. Zároveň chceme nájsť v BA novú budovu pre EZŠ a keďže v r. 2023 končí zmluva s BSK ohľadom Lýcea, bude nutné dohodnúť jej pokračovanie.

Ozývajú sa hlasy za zrušenie dištriktov ako nadbytočného stupňa v správe ECAV. Je možná aj taká úvaha, ale všetky činnosti, ktoré dištrikty zabezpečujú, od pastoračnej a kazateľskej činnosti biskupov, cez misijné podujatia, školy, až po správu majetku by aj tak musel niekto vykonávať a zrejme by sme sa dostali na rovnaké čísla zamestnancov ako doteraz, ak by bola nejaká úspora, tak iba minimálna, zato by veľké penzum práce pribudlo seniorátom a generálnej cirkvi.

Uvažovalo sa už minulý rok o presune zamestnávateľských kompetencií z gen. cirkvi na dištrikty, čím by sa posilnili právomoci predsedníctiev dištriktov, čiastočne odbremenil GBÚ a bol by to posun smerom k decentralizácii. Tiež by sme mali začať pracovať na územnej optimalizácii seniorátov.

Na záver sa chcem poďakovať všetkým spolupracovníkom. Zvlášť sestre dištriktuálnej dozorkyni Renáte Vinceovej za výbornú spoluprácu a mimoriadne aktívny prístup pri riešení záležitostí dištriktu. Ďakujem pracovníkom BÚ, členom dištr. presbyterstva a výborov a komisií, riaditeľom aj zamestnancom škôl, predsedníctvam seniorátov, zborov a mnohým laickým dobrovoľným spolupracovníkom, bez ktorých by najmä spoločné podujatia neboli možné.

Ďakujeme predovšetkým Pánu Bohu za to, že nás svojou milosťou previedol cez náročné obdobie r. 2021 a prosíme o zmocnenie Jeho Duchom, milostivé vedenie a požehnanie aj naďalej.

Ján Hroboň, biskup ZD ECAV

Návrh na uznesenie :

Dištriktuálny konvent schvaľuje výročnú správu biskupa ZD ECAV za rok 2021.

Štatistické údaje ZD ECAV za rok 2021

Tab.1

Údaje za rok 2021			Spolu rok 2021	Bratislavský	Dunajsko-nitriansky	Hontiansky	Myjavský	Novohradský	Považský	Rimavský	Zvolenský	Rok 2020	Rozdiel oprti roku 2020
Kartotéka k 31.12.2021			106526	23034	8790	5855	15057	12045	19560	5359	16826	110320	-3794
Kartotéka k 31.12.2020			110320	24249	9496	6009	15461	12282	20036	5608	17179		
Počet členov	Rozdiel oproti roku 2020		-3794	-1215	-706	-154	-404	-237	-476	-249	-353		
Krsty	Spolu		1207	297	102	65	179	118	181	61	204	979	228
	Chlapci		588	140	51	35	106	56	87	28	85	459	129
	Dievčatá		564	144	45	27	69	58	85	27	109	469	95
	Dosp.		55	13	6	3	4	4	9	6	10	51	4
Konfirmácia	Spolu		818	240	32	23	103	68	131	54	167	625	193
	Chlapci		336	99	14	6	45	26	59	20	67	225	111
	Dievčatá		357	97	14	11	45	36	63	17	74	280	77
	Dosp.		125	44	4	6	13	6	9	17	26	120	5
Sobáše	Spolu		326	73	28	21	44	41	49	21	49	290	36
	Evanj.		104	23	4	7	20	10	18	7	15	87	17
	Krížne		222	50	24	14	24	31	31	14	34	203	19
Požehnanie manž.	Spolu		22	6	3	2	4	1	4	1	1	23	-1
	Evanj.		9	0	3	1	4	0	0	0	1	12	-3
	Krížne		13	6	0	1	0	1	4	1	0	11	2
Pohreby	Spolu		2569	535	265	144	329	293	424	154	425	2152	417
	Muži		1197	251	130	66	145	130	215	64	196	939	258
	Ženy		1367	284	134	78	184	162	209	88	228	1207	160
	deti do 7 r.		5	0	1	0	0	1	0	2	1	6	-1
Do/Zo zboru	Prihl.		434	244	29	20	31	16	45	12	37	548	-114
	Odhl.		2354	958	558	93	277	63	234	134	37	3339	-985
Vstup/Výstup ECAV	Vstup		60	42	0	2	2	4	2	2	6	42	18
	Výstup		225	81	14	12	10	7	47	36	18	262	-37
Presbyterstvo	Členovia		3064	554	439	343	283	409	408	193	435	3122	-58
	Zasadnutia		471	91	95	50	57	66	44	29	39	501	-30
Večera Pánova	Celkom		36542	8609	3566	2416	4527	3758	6547	2002	5117	38881	-2339
	Chrám	Muži	11543	2930	1043	721	1476	1180	2032	707	1454	12126	-583
		Ženy	22282	4717	2439	1548	2760	2331	3880	1181	3426	24480	-2198
		Spolu	33824	7647	3482	2269	4235	3511	5912	1888	4880	36606	-2782
	Doma	Muži	328	101	21	12	22	41	77	13	41	189	139
		Ženy	694	150	49	48	34	101	178	37	97	471	223
		Spolu	1022	251	70	60	56	142	255	50	138	660	362
	Nemoc.-soc. zariad.	Muži	407	173	6	15	65	20	84	22	22	286	121
		Ženy	1289	538	8	72	171	85	296	42	77	1329	-40
		Spolu	1696	711	14	87	236	105	380	64	99	1615	81

Štatistické údaje ZD ECAV za rok 2021

Tab. 2

Údaje za rok 2021			Spolu rok 2021	Bratislavský	Dunajsko-nitranský	Hontiansky	Myjavský	Novohradský	Považský	Rimavský	Zvolenský	Rok 2020	Rozdiel oproti roku 2020
Hlavné služby Božie	Počet za rok		8740	1767	1329	900	686	1260	996	682	1120	9356	-616
	Priemer. účasť		6856	1350	721	602	834	791	1168	392	998	8494	-1638
	Slávnosť	Vianoce	5656	1288	596	554	659	733	958	230	638	992	4664
		V.noc	98	25	0	0	37	25	0	0	11	153	-55
		1. slávnosť Svät.sv.	8181	1576	844	685	1185	784	1547	551	1009	8992	-811
	Ost. sviatky	Štedrý večer	8529	2196	1138	647	782	965	1441	675	685	2318	6211
		Pam. reformácie	7324	1382	800	726	940	791	1434	352	899	247	7077
		Starý rok	4661	915	478	536	484	568	754	298	628	571	4090
Nešporné SB	Počet za rok		348	137	37	2	44	13	41	2	72	461	-113
	Pr.účasť		475	134	21	13	123	10	91	3	80	542	-67
Večerné SB	Počet za rok		244	174	5	0	2	0	37	0	26	313	-69
	Pr.účasť		264	165	4	0	31	0	21	0	43	511	-247
Stredtýžd. SB	Počet za rok		275	99	24	25	28	29	17	3	50	334	-59
	Pr.účasť		429	112	37	9	101	65	37	8	60	572	-143
Advent.večerné	Počet za rok		87	28	4	3	9	18	14	2	9	312	-225
	Pr.účasť		406	120	15	25	45	74	95	8	24	1145	-739
Pôstne večerné	Počet za rok		25	10	0	0	0	5	0	5	5	199	-174
	Pr.účasť		16	5	0	0	0	1	0	10	0	1427	-1411
Mlád.SB	Počet za rok		1837	268	431	98	68	512	245	7	208	1937	-100
	Pr.účasť		2291	1160	220	24	181	100	276	167	163	2403	-112
Deti - DB	Počet za rok		1248	300	169	67	161	90	323	57	81	1628	-380
	Pr.účasť		602	175	81	49	52	33	115	47	50	864	-262
Dorast	Počet za rok		748	267	45	1	159	50	98	65	63	852	-104
	Pr.účasť		430	150	17	7	57	24	70	51	54	516	-86
Mládež - SEM	Počet za rok		891	203	114	11	197	64	201	18	83	741	150
	Pr.účasť		622	295	41	9	76	26	134	18	23	508	114
Bibl.hod.-dosp.	Počet za rok		868	188	135	5	93	64	190	81	112	1013	-145
	Pr.účasť		610	165	87	6	49	49	90	68	96	784	-174
Ženy - SEZ	Počet za rok		327	23	41	0	8	43	104	12	96	331	-4
	Pr.účasť		280	62	44	0	19	59	48	26	22	491	-211
Iná činnosť	Počet za rok		531	65	86	105	5	51	33	15	171	665	-134
	Pr.účasť		1680	324	354	226	73	225	269	57	152	2531	-851
Rodiny - RoS	Počet za rok		56	14	12	0	1	0	25	0	4	211	-155
	Priemer. účasť		580	370	89	0	35	0	79	0	7	496	84
	Počet skupiniek		7	3	2	0	0	0	2	0	0	31	-24
Modl.spol.-MoS	Počet za rok		1146	118	407	74	11	1	113	6	416	522	624
	Pr.účasť		210	50	24	39	17	24	36	6	14	342	-132
Modlit.týždne	Počet za rok		8	3	2	0	1	0	1	0	1	50	-42
	Pr.účasť		238	141	80	0	7	0	10	0	0	1407	-1169
Spevokol	Počet skupín		113	12	11	8	12	38	14	5	13	110	3
	Počet členov		1040	147	149	66	155	157	182	29	155	1319	-279
Hud.skupiny	Počet skupín		29	8	2	0	5	1	8	0	5	35	-6
	Počet členov		158	49	11	0	29	5	38	0	26	209	-51
Past.návštevy	Počet za rok		3990	985	522	290	484	533	430	273	473	3546	444
	Počet kňazov		214	37	31	29	20	35	26	17	19	210	4